

Introducció

És el nostre un país de muntanyes, amb serralades importants i prou conegudes, però també amb serres modestes que a l'ombra de muntanyes més enlairades han esdevingut sovint, racons oblidats i poc transitats. És el cas del massís del Montnegre i de la serra del Corredor, on la falta d'informació sobre itineraris, la laberíntica xarxa de pistes forestals i la dificultat d'orientar-se en els densos boscos que atapeeixen aquestes muntanyes ha suposat una barrera a l'hora d'aproximar-se a aquest interessant indret de la Serralada Litoral.

M'agradaria que aquesta guia pogués aportar més facilitats als excursionistes per accedir a molts dels racons que amaguen aquestes muntanyes, perquè penso que un dels principals atractius del Montnegre i el Corredor és la sorpresa de trobar encara allò que és fàcil d'oblidar, com ara: boscos ben conservats, arbres monumentals, pous de glaç, restes de carboneres, masies antigues, esglésies i assentaments (mostres d'un passat que cal recordar), i un munt de petites coses aparentment poc importants que donen forma a l'espai.

Montnegre

El Montnegre i el Corredor són muntanyes amables; el Corredor amb relleus suaus; el Montnegre, no tant, però igualment accessible, té a més la categoria oficial d'assolir el punt més alt de la Serralada Litoral Catalana (Turó Gros, 773 m). Des d'aquest turó no hi ha gaire visibilitat, però no n'hi ha perquè una magnífica roureda ens envolta i d'una altra manera ens permet gaudir d'aquest entorn privilegiat. La manca de bona visibilitat és un aspecte comú en les diverses talaies del Montnegre, però també s'ha de dir que els cims del Corredor i el Montalt ens compensen amb bones panoràmiques.

Us convido a conèixer el Montnegre i el Corredor amb la tranquil·litat que mereix aquest lloc. Penseu que en aquestes muntanyes no trobareu les aglomeracions de visitants que són habituals en altres espais naturals més emblemàtics i amb més tradició d'excursionisme. Aproveiteu, doncs, per assaborir el plaer de les muntanyes modestes.

Situació geogràfica

El massís del Montnegre i la serra del Corredor es troben situats a la Serralada Litoral Catalana, a cavall entre les comarques del Maresme i el Vallès Oriental. En el cas del Montnegre també agafa una mica de la comarca de la Selva. El Collsacreu és el punt d'unió de les dues muntanyes i a les vessants del coll es formen les rieres de Vallgorguina (N) i d'Arenys (S). La riera de Vallgorguina flueix cap a la Tordera; les aigües d'aquest riu marquen el límit del Montnegre a la Depressió Prelitoral i al llevant de la muntanya. La riera d'Arenys flueix directament a la Mediterrània. El mar marca el límit natural de les dues muntanyes a les costes del Maresme. En la vessant vallesana i sota el Corredor trobem el poble de Vilalba-Sasserra, aixecat en un coll i punt de confluència entre les serralades Litoral i Prelitoral. Aquest punt també separa la Tordera i el riu Mogent. El Mogent és l'encarregat de marcar el límit del Corredor al Vallès. I, finalment, el coll de Can Bordoï i la riera d'Argentona, tancant el ponent del Corredor. Aquests límits ens permeten mesurar d'una manera aproximada aquest espai en unes 40.000 hectàrees.

El coll de Can Bordoï i el Collsacreu són també passos es-

Alzina surera

tratègics entre el Vallès i el Maresme. Pel coll de Can Bordoi hi passa la carretera que comunica Mataró amb Llinars del Vallès, i pel Collsacreu la carretera que uneix Arenys de Mar amb Sant Celoni. Cap a llevant es comunica el Maresme amb la Selva. La gran depressió formada per la conca de la Tordera facilita els accessos entre Malgrat i Hostalric.

La situació d'aquestes muntanyes respecte a les vies de comunicació, l'orientació geogràfica, el clima i la proximitat de la gran metròpoli de Barcelona són factors que han influït en el creixement dels nuclis de població arreu de la muntanya. A la vessant costanera són abundants les poblacions, encapçalades per Mataró, la capital del Maresme. En aquest sector són també nombroses les urbanitzacions que en alguns casos arriben a punts molts enlairats de la vessant sud. A la vessant vallesana, més orientada al nord, trobem els espais menys alterats i també menys poblacions. Sant Celoni n'és el nucli més important.

És a les vessants nord on trobareu més possibilitats d'itineraris interessants i amb més continuïtat; la façana del Maresme, més alterada, però amb un clima més càlid, és una bona alternativa en les etapes hivernals.

Vegetació i fauna

Sens dubte la gran varietat i quantitat de vegetació i la biodiversitat són alguns dels principals atractius del Montnegre i el Corredor. No hem d'oblidar que aquestes muntanyes estan situades a prop de grans nuclis de població i vorejades per importants vies de comunicació. En aquestes condicions la qualitat ambiental de l'espai té més vàlua i es fa més necessària la seva conservació.

A continuació, i sense voler fer cap estudi seriós, donaré unes referències de vegetació i de fauna. A la bibliografia trobareu dades de llibres interessants sobre aquests temes.

A la Serralada Litoral trobem en general la vegetació típica del paisatge mediterrani. En el cas del Montnegre també hi ha altres estadis de vegetació; l'alternança de tipus de vegetació i espècies és més freqüent en el sector més elevat de la muntanya. A les zones baixes i mitjanes predomina un bosc mixt amb molta varietat d'espècies, com ara pi blanc (escàs i només a les cotes més baixes), pinastre, pi pinyer, pi insigne (plantacions), alzina, alzina surera, roures...; en algunes ocasions trobem pinedes de pi pinyer bastant extenses i alzinars; hi ha també un sotabosc molt ric amb espècies com ara: bruc, arboç, estepes, ginesta, argelaga,

Mont Llorer

gatosa, gòdua, gòdua catalana, etc.; en el sotabosc dels boscos amb més humitat també es troba: marfull, grèvol, galzeran, entre altres. En zones d'obaga i humides (sots i torrents) apareixen cirerers, castanyers, avellaners; a les rieres (vegetació de ribera) es troben altres espècies: pollancre, vern, plàtan, gatell...

Als sectors més alts és on trobem les espècies més alienes a la vegetació mediterrània; per exemple, a prop del santuari del Corredor hi ha petits nuclis de pi roig i pinassa. En la part alta del Montnegre i, sobretot, en la vessant nord ja es pot parlar de la presència d'espècies més pròpies del clima continental o atlàntic, com ara: roure (és important la presència del roure africà), i també un petit nucli de faig. La presència del faig en aquestes contrades, a tan sols 700 metres d'altitud i a la Serralada Litoral, és realment atípic; la revista Muntanya del Centre Excursionista de Catalunya va publicar un interessant article sobre aquest fet, titulat: "El faig al Montnegre" (número 821, febrer 1999).

La fauna del Montnegre i el Corredor és semblant a la d'altres indrets de les serralades Litoral i Prelitoral, on trobem mamífers com ara: senglar, guineu, toixó, geneta, fagina, mostela, esquiroi, ratolí de bosc, musaranya, conill, eriçó, entre els més remarcables. L'any 1993 es va iniciar la reintroducció del cabirol al Montnegre, amb individus procedents del sud-oest de França. Actualment n'ha augmentat la població i també la zona de dispersió.

Entre els rèptils i amfibis, hi ha: serp verda, serp blanca, colobra, escurçó, serp de vidre, sargantana, llangardaix, dragó comú, granota verda, tòtil, gripau, salamandra, tritó, entre altres.

Les aus també tenen una presència important, encara que en molts casos són ocells migratoris amb estades temporals; entre les espècies més remarcables trobem: àliga marcenca, aligot, astor, mallerenga, tudó, pit-roig, pinsà, puput, gaig, merla, xot i mussol.

Encara que no pertanyen a la vegetació ni a la fauna, no es podia tancar aquest apartat sense anomenar els bolets. Aquests fongs, que aixequen passions entre els boletaires, tenen al Montnegre i al Corredor un hàbitat idoni per al seu desenvolupament. De fet, la Serralada Litoral ja és coneguda per la qualitat i la varietat dels seus fongs, i tant al Vallès Oriental com al Maresme hi ha molta tradició i afició per la recol·lecció de bolets. A continuació esmentaré tan sols alguns dels bolets comestibles que es poden trobar per aquestes contrades: rovelló, pinetell, rossinyol, camagroc, trompeta dels morts, carlet, cama-sec, llengua de bou, camperol, apagallums, ou de reig, llora verda i sureny.

Santuari del Corredor •
Font de la Figuerassa • Font del Perdigot •
Casa Nova de Pibernat •
Santuari del Corredor

Aquesta és una ruta amena on podreu veure el contrast entre el bosc mediterrani i les zones humides. L'itinerari és parcialment circular i també una mica laberíntic, a causa de la quantitat de pistes i camins que hi ha en aquest sector. La ruta suma uns 300 m de desnivell.

0:00 h. Santuari del Corredor, 645 m (vegeu apartat d'accessos).

L'església data del 1576 i és d'estil gòtic tardà. Destaquen el campanar (per les seves dimensions) i el retaule d'estil plateresc. El santuari havia tingut molt ressò als pobles propers del Vallès i del Maresme. De fet encara s'hi celebren tres aplecs: el Dilluns de Pasqua, el diumenge més proper a la festiviata de Sant Marc i el Primer de Maig. Al pla del santuari podreu gaudir de bones panoràmiques: cap al NE, el Montnegre; cap a l'W tenim la visió més dilatada: Sant Llorenç del Munt, Montserrat, Céllecs i, en dies clars, Collserola; si us situeu en algun lloc enlairat també es pot veure cap al N el Montseny. Inicieu la ruta per la pista principal, direcció Vallgorguina (E).

0:07 h. Continueu per la pista principal, evitant la pista secundària de la dreta.

0:09 h. Deixeu la pista principal, 585 m, i seguïu pel camí de la dreta.

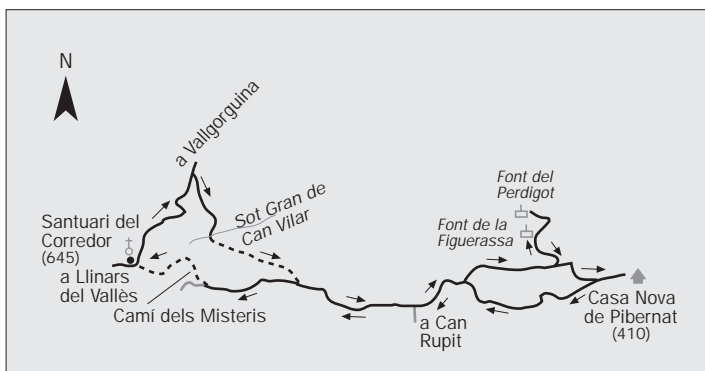
0:13 h. Sot Gran de Can Vilar, 555 m. En aquest lloc hi ha un canvi en la vegetació, ja que a causa de la humitat del sot trobeu espècies típiques de les zones ombrívols, com ara: trèmol, avellaner, grèvol i també roure. Després del torrent el camí es fa més estret i remunta.

0:16 h. En aquest sector de la muntanya predomina l'alzina i el pi pinyer, però ara esteu en un indret on apareix de forma escassa i excepcional la pinassa (*Pinus nigra*). Normalment es troba a més alçada. Pocs metres després, al marge esquerre del camí, veureu les restes d'una mena de forn per fer carbó o, més ben dit, carbonet. Al Corredor era molt comú aquest sistema i d'altres semblants per obtenir un carbó d'inferior qualitat al que s'obtenia a les places carboneres, però més ràpid d'elaborar i amb la utilitat d'aprofitar les restes de les tales.

- 0:21 h. Pista del Solell, 530 m. Seguiu per l'esquerra.
- 0:26 h. A l'esquerra apareix una pista poc definida i mig amagada per la vegetació. Seguiu recte per la pista principal.
- 0:31 h. Bifurcació, 515 m. Deixeu la pista principal a la dreta i seguïu pel camí de l'esquerra, que es bifurca immediatament; ara continueu per l'esquerra i de baixada. Més endavant trobareu dos trencalls a l'esquerra; eviteu-los i seguïu recte pel camí. Des del segon trencall, aprofitant l'espai obert que forma el torrent, es pot veure, cap al N, el Turó de l'Home, el Turó del Morou, el castell de Montsoriu i també Sant Miquel de Solterra. Poc després, mirant cap a l'W podreu identificar el punt d'inici de l'excursió; es veu la torre del santuari i la torre de guaita.
- 0:39 h. Bifurcació, 480 m. Ara continueu per l'esquerra. Pocs metres després, una altra bifurcació; també continueu per l'esquerra (atenció, en aquest cas és el camí menys definit) i en baixada.
- 0:43 h. Pista forestal que uneix la Casa Nova de Pibernat amb les fonts, 445 m. Cal seguir per l'esquerra.
- 0:48 h. A la dreta de la pista i endinsat al torrent hi ha un magnífic roure, afavorit per la humitat del sot.
- 0:51 h. Font de la Figuerassa, 440 m. La font està situada al marge esquerre per damunt de la pista. Rep aquest nom per una petita figuera situada a sobre, encara que és més significatiu un gran plàtan situat just enfront de la font, recentment

Casa Nova de Pibernat

arranjada (any 2000). Prosseguiu per la pista, evitant dos camins que surten per la dreta.

0:54 h. Font del Perdigot, 440 m. Les dues fonts estan situades en torrents, amb la presència d'arbres comuns a les zones humides, com ara cirerers, castanyers i roures. Cal retrocedir pel mateix camí per arribar a la Casa Nova de Pibernat. A més del camí que heu fet servir a la baixada, cal evitar també dos camins més que trobareu a l'esquerra de la pista. Continueu recte.

1:12 h. Cruïlla, 420 m. A la dreta apareixen dos camins; el primer us servirà de tornada. Ara seguïu recte; ja es veu la masia.

1:14 h. Casa Nova de Pibernat, 410 m. Situada en un lloc molt agradable. A sota de la masia hi han diverses feixes esglaonades (camps de conreu). A l'última feixa, la de més avall, hi ha una bassa de reg. Aquesta bassa té una construcció molt atípica: a més de les seves grans dimensions, el sostre està tancat amb una volta catalana molt ben treballada. Si voleu visitar la bassa demaneu permís a la masia.

Aquest és el punt més baix de l'itinerari; ara cal retrocedir fins la cruïlla.

1:17 h. Ja torneu a ser a la cruïlla, 420 m; però ara seguïu pel camí del centre.

1:22 h. Bifurcació, 460 m. Continueu per la dreta en pujada.

1:23 h. Bifurcació, 470 m. Seguïu per la dreta. Poc després trobeu a la dreta un camí secundari que cal evitar; seguïu recte.

1:25 h. A l'esquerra surt un camí amb forta pujada; eviteu-lo i continueu recte.

1:26 h. Bifurcació, 485 m. Cal seguir per la dreta pel camí pla. Pocs metres després trobeu una altra bifurcació; continueu per l'esquerra (el camí de la dreta és el que heu fet servir a la baixada per arribar a les fonts; el proper tram, fins a l'horari 1:46 h, és comú al trajecte d'anada). Més endavant trobeu dos trencalls que baixen per la dreta; eviteu-los i seguïu recte pel camí principal.

Font del Perdigot

- 1:35 h. Pista del Solell, 515 m. Seguiu-la per la dreta.
- 1:43 h. Bifurcació, 515 m. Cal seguir per la dreta en pujada.
- 1:46 h. A la dreta apareix un corriol poc definit, que heu fet servir a la baixada; eviteu-lo i continueu per la pista.
- 1:48 h. Bifurcació, 540 m. Seguiu per la dreta en pujada.
- 1:51 h. Camí dels Misteris, 565 m. En aquest lloc, fins no fa gaire es podia seguir per l'antic camí dels Misteris, que duia directament fins al santuari. Ara, amb l'obertura d'una nova pista forestal, s'ha perdut un tram d'aquest camí. Continueu per la pista; de seguida arribareu a una bifurcació. Heu de seguir per la dreta.
- 1:58 h. 595 m. Deixem la pista forestal i continuem cap a l'esquerra per un sender que ens durà directament al santuari. Aquest sender és el que queda del camí dels Misteris (l'inici del sender no està gaire definit; si passeu de llarg, sortireu a la pista principal del Corredor; després caldria seguir-la cap a l'esquerra per tornar novament al santuari).
- 2:05 h. Pista principal, 640 m. Creueu la pista per arribar al santuari.
- 2:07 h. Santuari del Corredor, 645 m.

Àrea d'Esplai del Corredor • La Creu de Rupit • Montalt

Interessant itinerari per la part alta del Corredor i el Montalt, on podreu comprovar la densitat del bosc mixt mediterrani. Al cim del Montalt gaudireu d'una bona panoràmica, no gaire freqüent en aquestes contrades on la presència del bosc sovint limita la visibilitat. Encara que el punt de sortida i el punt d'arribada tinguin una altitud semblant, fent el trajecte d'anada i tornada pel mateix lloc sumen un desnivell d'uns 300 m, a causa de les pujades i baixades que fa el camí.

- 0:00 h. Àrea d'Esplai, 540 m (vegeu apartat d'accessos). L'itinerari s'inicia a la part més alta del pàrquing de l'Àrea, 550 m; trobareu una escala i un mur de pedra, i també les senyalitzacions del GR 92; les seguïu en baixada direcció SE. Sortiu del pàrquing i de seguida el camí esdevé corriol.
- 0:05 h. Arribeu a la pista forestal del Solell, 505 m. Deixeu el GR 92 i seguïu per l'esquerra.
- 0:15 h. Passeu per sota de la línia d'alta tensió. A la mateixa alçada trobeu un camí que baixa a la dreta; ho eviteu i seguïu recte per la pista. Poc després, mirant cap al SE, es comença a albirar el Montalt; l'aresta nord (per on pujareu) es distingeix perfectament per la presència de pins insignes, ja que la seva alçada és superior a la d'altres espècies, i per això es dibuixa un relleu molt evident a la carena.
- 0:27 h. Trobeu un camí que baixa per la dreta. Seguïu recte per la pista, ara en pla.
- 0:35 h. Al marge esquerre de la pista trobareu les restes d'una mena de forn; es feia servir per obtenir carbonet, un carbó de qualitat inferior al que s'obtenia a les places carboneres, però més fàcil d'elaborar.
- 0:38 h. Arribeu a un revolt molt pronunciat. La pista segueix cap a l'esquerra i en pujada; la deixeu i seguïu recte i en baixada per un camí més secundari. Poc després trobeu a la dreta un camí que cal evitar; continueu recte i en pujada.
- 0:44 h. Després d'unes roques podeu veure, al marge dret del camí, l'alzinar, un racó més ombrívol on desapareix el bosc mixt i predomina clarament l'alzina, una mostra de com podia ser fa molts anys gran part de la Serralada Litoral. Una mica més endavant veieu dues canals rocalloses que pugen cap a l'esquerra; les eviteu i continueu recte pel camí.
- 0:49 h. Bifurcació, 520 m. Seguïu recte i deixeu a l'esquerra una

pista que torna a l'Àrea d'Esplai. Poc després també eviteu una pista poc definida que baixa pel marge esquerre.

0:58 h. Seguiu recte per la pista i deixeu una entrada amb dos camins a l'esquerra, 520 m. Una mica més endavant i mirant en direcció NW, veieu la torre del santuari del Corredor que destaca per damunt d'un espès bosc de pi pinyer. Aquesta imatge us dóna una referència de la volta que esteu fent per evitar la fondalada del torrent de Rupit, capçalera de la riera de Banyamars.

1:09 h. Cruïlla, 510 m. Ara continueu per la dreta direcció SW. En aquest tram trobeu alguns camins que surten a dreta i esquerra: seguiu pel camí principal i més evident que voreja el recinte de la gran finca de Mas Rupit.

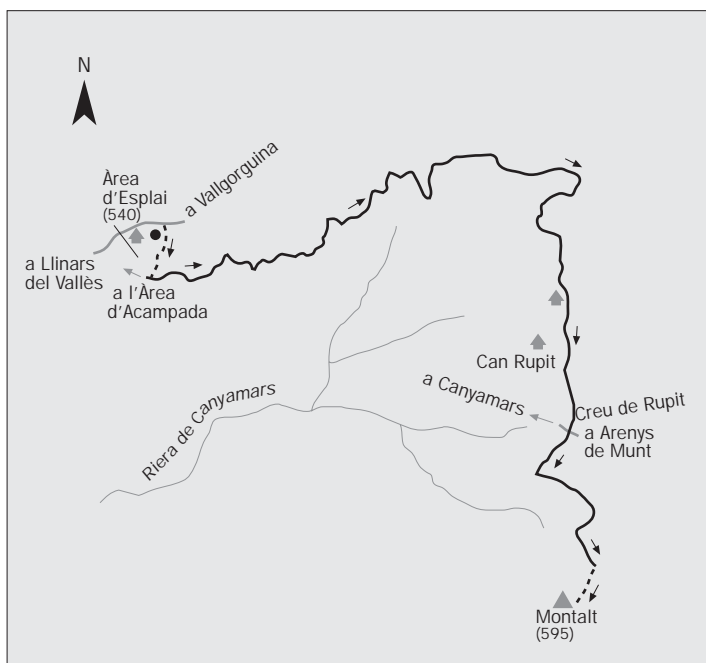
1:22 h. La Creu de Rupit, 440 m. L'indret també és conegut com coll Cintet. És una estratègica cruïlla de camins: a l'esquerra, cap a Arenys de Munt; a la dreta, a Banyamars. I també trobeu l'entrada a mas Rupit; seguiu recte, direcció SW. És el camí que porta a la font del Mal Pas. Un minut després, al marge esquerre, hi ha una entrada on comença una pista; l'eviteu i seguiu recte (des del pla que hi forma aquesta entrada, teniu una bona panoràmica del Montnegre).

1:24 h. Bifurcació, 435 m. Deixeu la pista principal que porta a la font del Mal Pas i agafeu l'altra pista que en pujada us portarà a la Roca de la Ferradura. En aquest tram us creueu amb algun corriol o amb camins més secundaris; heu de seguir per la pista forestal.

1:39 h Coll de la Ferradura. Aquí hi trobeu una roca grossa que

El Montalt

al seu marge esquerre té gravat un dibuix amb forma de ferradura. Just abans d'arribar a la roca, al marge dret del camí surten dos corriols; agafeu el que fa més pujada. Al seu inici trobeu dos ferros d'una antiga cadena que abans tancava el camí.

- 1:40 h. Arribeu a un pla; aquí heu de parar atenció: per la dreta s'inicia un corriol en pujada que d'una forma directa i fent un bonic trajecte us portarà al cim del Montalt.
- 1:49 h. Montalt, 595 m; vèrtex geodèsic. Des del cim teniu una extensa panoràmica del Maresme; també teniu vistes del Montnegre, del Montseny i de la vessant vallesana, però aquestes són més limitades, per la presència de vegetació alta.

Índex

Introducció.....	5
Situació geogràfica.....	7
Vegetació i fauna.....	9
El Parc	11
Història i paisatge.....	13
Informacions pràctiques	15
Accessos als punts d'inici de les excursions	15
Els senders de gran recorregut (GR)	16
Nota important sobre els horaris i l'orientació	17

ITINERARIS PER LA SERRA DEL CORREDOR

Itinerari número 1	21
Santuari del Corredor • Font de la Figuerassa • Font del Perdigot • Casa Nova de Pibernat • Santuari del Corredor	
Itinerari número 2	25
Àrea d'Esplai del Corredor • La Creu de Rupit • Montalt	
Itinerari número 3	29
Àrea d'Esplai del Corredor • Ca l'Arenes • Can Miloca • Can Ferrerons • Can Bosc • Àrea d'Esplai	
Itinerari número 4	33
Àrea d'Esplai del Corredor • Santuari del Corredor • Sot del Fangar • Àrea d'Esplai	
Itinerari número 5	37
Vallgorguina • Dolmen de Pedra Gentil • Can Pradell de la Serra • Vallgorguina	
Itinerari número 6	41
Llinars del Vallès • Sant Andreu del Far • Can Ferrerons • Collsabadell • Llinars del Vallès	
Itinerari número 7	47

Canyamars • Pou de glaç • La Creu de Rupit • Santuari del Corredor • Àrea d'Esplai • Canyamars

Itinerari número 8	53
Coll de Can Bordoï • Església de Sant Sebastià • Torrassa del Moro • Coll de Can Bordoï • Castell de Llinars • Coll de Can Bordoï	

ITINERARIS PEL MONTNEGRE

Itinerari número 9	61
Sant Martí de Montnegre • Sot Gran de Can Preses • Pantà dels Crous • Sot de Can Joan de l'Om • Sant Martí de Montnegre	

Itinerari número 10	65
Sant Martí de Montnegre • Sot de la Brinxa • Embassament de la Brinxa (Gorg Negre) • Coll de Can Benet • Sant Martí de Montnegre	

Itinerari número 11	69
Sant Martí de Montnegre • Santa Maria de Montnegre • Pla de la Tanyada • Turó Gros • Coll Ses Basses • Sant Martí de Montnegre	

Itinerari número 12	73
Sant Martí de Montnegre • Sot de Can Cases (riera de Montnegre) • Can Terrades • Pla de les Freixes • Coll Ses Basses • Sant Martí de Montnegre	

Itinerari número 13	77
Ramió • Sot de l'Home Mort • El Molinot • Riera de Ramió • Can Bruguera • Can Forn • Ramió	

Itinerari número 14	81
Estació de Renfe "Riells i Viabrea – Breda" • Vall de Fuirosos • Sant Cebrià de Fuirosos • Sant Martí de Montnegre	

Itinerari número 15	87
Can Valls • Sant Esteve d'Olzinelles • Ca l'Agustí • Can Mora • Coll Blanc • Ca l'Agustí • Can Valls	

Bibliografia i fonts documentals.....	91
---------------------------------------	----